

ЗАМЕТКА

Черноморський зелений краб *Carcinus aestuarii* – новий додатковий хазяїн трематоди *Helicometra fasciata* [Чорноморський зелений краб *Carcinus aestuarii* – новий додатковий хазяїн для трематоди *Helicometra fasciata*; Black sea crab *Carcinus aestuarii* – a new intermediate host for the trematode *Helicometra fasciata*]. При паразитологічному обстеженні чорноморських зелених крабів *Carcinus aestuarii* в стенці серця 3-х особей (2 самки і 1 самець з довжиною карапакса 5.9, 6.6 і 8.3 см), виловлених во внутрішніх бухтах г. Севастополя в квітні 2004 г. і квітні – травні 2005 г., були виявлені метацеркарії трематоди, визначені нами як *Helicometra fasciata* (Rud., 1819) (сем. Opascoelidae). Приналежність личинок саме до цього виду *Helicometra* підтверджується характерною слаболопастною формою їх семенників (Найденова, Долгих, 1969). Інтенсивність інвазії крабів невисока – 1, 1 і 4 екз., причому 4 метацеркарії були мацерированими. Параметри єдиної неповрежденної личинки (мм): довжина тіла 0.828; ширина тіла 0.315; ротова присоска \times 0.090; брюшна присоска \times 0.171; фаринкс \times 0.045; яичник 0.054 \times 0.063; передній семенник 0.072 \times 0.126; задній семенник 0.099 \times 0.126; bursa 0.153 \times 0.018; передня частина тіла становить 29.4 % загальної довжини; постгестулярне простір – 19.6 %. Трематода *H. fasciata* – один з найбільш широко розповсюджених видів чорноморських гельмінтів; в якості вторих проміжних (додаткових) господарів геликометри відомі креветки *Palaemon elegans* і *P. adspersus*. Індекс обилля метацеркарій в популяціях чорноморських *P. elegans* достатньо високий – до 17.3 екз./ос., зустрічальність креветок, в тілі яких присутні померлі метацеркарії, не досягає 0.1 (Корнійчук, 2002); в популяціях *P. adspersus* індекс обилля личинок геликометри не нижче 0.6 екз./ос. (Ткачук, Мордвінова, 1999). На цьому фоні індекс обилля *H. fasciata* met. в популяції зеленого краба можна вважати надзвичайно низьким – 0.04 (всього за весь період досліджень з 2001 по 2005 гг. було відкрито 156 екз. крабів з довжиною карапакса від 4.2 до 9.0 см, отловлених в різні сезони). Це обставина, до отримання більш повних даних про строки життя метацеркарій геликометри в чорноморському зеленому крабі, дозволяє віднести цього додаткового господаря трематоди *H. fasciata* до категорії випадкових. – Ю. М. Корнійчук, В. Л. Лозовський (Інститут біології південних морів НАН України, Севастополь, Україна)